

Sedimentologický výskum základných fácií a formácií Západných Karpát

Sedimentologická odborná skupina pri Slovenskej geologickej spoločnosti v Bratislave uskutočnila v marci 1979 seminár na tému Sedimentologický výskum základných fácií a formácií Západných Karpát. Referáty zahŕňali témy z oblasti litológie, mineralógie a geochemie sedimentov a rúd, prúdovej a bazénovej analýzy, ako aj paleogeografie väčšiny karpatských formácií dôležitých z hľadiska vyhľadávania nerastných surovín. Uverejňujeme stručné obsahy referátov.

A. Vozárová: Litofaciálna analýza permu severozápadnej časti veporika

V permských sedimentoch severozápadnej časti veporika medzi Podbrezovou, Lubietovou a Predajnou boli vyčlenené dve nové oblastné litostratigrafické jednotky.

Brusnianske súvrstvie

Základné diagnostické znaky: prevaňa klastických sedimentov psamitovej zrnitosti (monomiktný žulový detritus + intraformačný vulkanoklastický materiál) a prítomnosť vulkanogénneho člena (dacitového charakteru) približne v strednej časti. Stratigrafickým podložím je kryštalinikum Iubietovského pásma. Styk s podložím je diskordantný. Maximálna mocnosť súvrstvia v oblasti stratotypovej lokality Brzáčka a Harnobisu je 700 m.

Predajnianske súvrstvie

Základná charakteristika: cyklická stavba radu megacyklu, pestrosť v zafarbení sedimentov, polymiktný charakter klastického materiálu, chýbanie prejavov vulkanickej činnosti. Vrchnopermský vek predajnianskeho súvrstvia dokumentuje palinológia (E. Planderová in J. Ilavský et al. 1978). Odhadovaná mocnosť súvrstvia je 400 m. V nadloží ležia diskordantne sedimenty spodného triasu.

Sedimenty permu v severozápadnej časti veporika sa ukladali v intrakontinentálnom bazéne, v ktorom prevládalo prostredie aluviálneho režimu so zachovanými priokrajovými fáciami. Centrum sedimentačného bazénu migrovalo v smere od SZ na JZ.

Zdrojovou oblasťou klastického materiálu bolo priľahlé kryštalinikum (staršie paleozoikum?) veporika.

R. Marschalko: Sedimentológia flyšových zlepcov kriedy pieninského bradlového pásma západného Slovenska a niektoré paleogeografické závery pre stavbu Západných Karpát

Exotické zlepcové pásy, prítomné vo všetkých jednotkách flyšových piení (alb — mastricht), predstavujú rozložený detritus starších elementov kôry. Podľa tvaru a veľkosti zlepcových telies, triedenia blokov a prúdových znakov možno predpokladať, že zdroje zlepcov boli rozmiestnené na JV od dnešnej pozície pienidných jednotiek, ale materiál zlepcov neobsahuje typy hornín tatrika príľahlého k pienidám. Zdroje kriedového flyša patrili starej sutúre a poukazujú na geologický proces zániku rozsiahlych elementov kôry v predpolí tatriid v období jury a kriedy.